

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3853/2022
08.06.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Бајић, адвокат из ..., против туженог Града Београда, кога заступа Градско правобранилаштво Града Београда, ради дискриминације на раду, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1063/22 од 12.05.2022. године, у седници већа одржаној 08.06.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1063/22 од 12.05.2022. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1063/22 од 12.05.2022. године, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П1 95/20 од 25.01.2022. године, којом је одбијен као неоснован тужбени захтев да се утврди да је тужени извршио акт дискриминације тужиље доношењем решења од 29.05.2017. године, решења од 21.06.2019. године и решења од 17.01.2020. године, којима је извршена дискриминација у области рада, права на једнаку накнаду за рад једнаке вредности, одбијен као неоснован тужбени захтев да се забрани туженом да убудуће врши акте дискриминације, као и да му се наложи да тужиљи призна коефицијент за обрачун плате као и осталим запосленима истог положаја и истог звања и да накнади разлику у плати са припадајућим порезима и доприносима за временски период од 15.06.2017. године до 21.11.2021. године, одбијен као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиљи, на име накнаде нематеријалне штете, исплати износ од 200.000,00 динара, због повреде достојанства и части у вези са пословима које обавља и обавезана тужиља да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 51.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију, из свих законских разлога.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....10/2023), Врховни суд је оценио да ревизија тужиле није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другогостепеним судом није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 231. ЗПП, на коју се ревизијом указује. Наводе у ревизији којима се указује да је у поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, Врховни суд није ценио, јер се ревизија из овог разлога не може изјавити, у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је решењем начелника Градске управе Града Београда од 27.01.2015. године распоређена на радно место - начелник Одељења за ... у Сектору за ... Секретаријата за ..., стекла је звање самосталног стручног сарадника и утврђен јој је коефицијент за обрачун и исплату плате од 28,92. Решењем истог органа од 11.05.2017. године тужила је распоређена на радно место - руководилац Сектора за ... Секретаријата за ..., утврђено јој је звање вишег саветника и одређено да, до доношења посебног закона којим се уређују плате и друга примања запослених у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе, тужила задржава коефицијент за обрачун и исплату плате, који је одређен на основу прописа који су на снази до почетка примене посебног закона. Решењем од 13.06.2019. године, тужила је распоређена на радно место - руководилац Сектора за ... Секретаријата за ..., утврђено јој је звање вишег саветника и одређено да задржава коефицијент за обрачун и исплату плате, који је одређен на основу прописа који су на снази до почетка примене Закона платама службеника и намештеника у органима аутономне покрајине и јединицама локалне самоуправе. Решењем од 17.01.2020. године, тужила је распоређена на радно место - руководилац Сектора за ... у Секретаријату за ... које је разврстано у звање виши саветник почев од 01.02.2020. године и утврђен јој коефицијент за обрачун и исплату плате од 31,04.

Тужила тужбом тражи да се утврди да је тужени извршио акт дискриминације у области рада - права на једнаку накнаду за рад једнаке вредности, јер друге колеге (чија су имена наведена у образложењу нижестепених преуда) које су као и тужила распоређене на радно место руководиоца Сектора са звањем вишег саветника имају коефицијент 40,55, по њеној тврдњи, зато што су чланови Српске напредне странке, а да је она, која на истом радном месту има коефицијент 31,04, због личног својства (неприпадности политичкој партији) стављена у неједнак положај у односу на њих у погледу коефицијента за обрачун и исплату плате.

Правилно су нижестепени судови применом материјалног права из одредби Закона о забрани дискриминације, Закона о систему плата запослених у јавном сектору, Закона о платама службеника и намештеника у органима аутономне покрајине

и јединице локалне самоуправе и Закона о облигационим односима, оценили неоснованим тужбени захтев, јер тужилца није доказала да је било којим актом или поступањем органа тужене дискриминисана, ни на непосредан ни на посредан начин и да јој због тога припада право на коефицијент за обрачун и исплату плате као и осталим запосленима истог положаја и истог звања, право на накнаду разлике у плати, са припадајућим порезима и доприносима, за период од 15.06.2017. године до 21.11.2021. године и право на накнаду нематеријалне штете због повреде достојанства и части.

Заштита од дискриминације представља право личности загарантовано Уставом РС (члан 21) и Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода (члан 1. Протокола 12. уз Европску конвенцију), а од 07.04.2009. године и Законом о забрани дискриминације („Службени гласник РС“, број 22/2009).

У смислу члана 2. тачка 1. Закона о забрани дискриминације, дискриминација и дискриминаторско поступање представља свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лице или групе, на отворен или прикривен начин, а који се заснива између осталог на политичким убеђењима и чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима (у даљем тексту: лична својства).

Одредбом члана 5. истог Закона прописано је да су облици дискриминације непосредна и посредна дискриминација, а одредбе чл. 6. и 7. истог Закона дефинишу непосредну и посредну дискриминацију као стављање лица (или групе лица) у неповољнији положај због његовог (односно њиховог) личног својства, што се може чинити на различите начине – актом, радњом или пропуштањем.

Одредбом члана 8. истог Закона прописано је да повреда начела једнаких права и обавеза постоји ако се лицу или групи лица, због његовог односно њиховог личног својства, неоправдано ускраћују права и слободе или намећу обавезе које се у истој или сличној ситуацији не ускраћују или не намећу другом лицу или групи лица, ако су циљ или последица предузетих мера неоправдани, као и ако не постоји сразмера између предузетих мера и циља који се овим мерама остварује.

Из наведених законских одредби произлази да је за утврђење дискриминације односно дискриминаторског поступања потребно да се лице које тражи заштиту налази у упоредивој или битно сличној ситуацији у односу на друго лице у односу на које сматра да је дискриминисано, да је прављење разлике неоправдано и да је везано за неко лично својство дискриминисаног лица, а да дискриминације нема уколико се лице које тражи судску заштиту не налази у таквој ситуацији.

У конкретном случају, тужилца је решењем од 02.02.2015. године распоређена на извршилачко радно место – начелника Одељења у звању самосталног стручног сарадника када јој је утврђен коефицијент од 28,92. Решењима од истог дана њене колеге, у односу на које сматра да је дискриминисана, су постављене за помоћнике секретара- постављена лица, који послови су сложенији и захтевнији у односу на посао који је обављала тужилца и којима применом члана 26. Закона платама државних

службеника и намештеника припада посебан додатак за додатно оптерећење на раду, па им је утврђен коефицијент за обрачун и исплату плате од 40,55.

Након тога, донет је Закон о систему плата запослених у јавном сектору („Службени гласник РС, 18/2016), којим је у члану 40. предвиђено да ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, односно 09.03.2016. године, а да се на запослене у органима и организацијама аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе примењује почев од 1. јула 2017. године, изузев одредаба члана 10. и чл. 37-39. овог Закона које се примењују од дана ступања на снагу овог Закона.

Чланом 39. тог Закона, прописано је да ће се до 1. јула 2017. године донети закон којим се уређују плате и друга примања запослених у органима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Ставом 5. истог члана је прописано да ће се посебним законом из става 1. овог члана одредити да запослени задржава затечену плату на радном месту на које је био распоређен, односно чије послове обавља на дан почетка примене посебног закона, уз одређивање начина прилагођавања те плате, којим ће се обезбедити њено усаглашавање са платом коју би остварио применом одредаба овог и посебног закона, а који мора бити постепен и прилагођен буџетским ограничењима. Ставом 5. истог члана је прописано да затечена плата из става 4. овог члана представља основну плату запосленог увећану за додатак на плату, односно увећање плате које је запослени имао на дан ступања на снагу посебног закона, а које није прописано одредбама овог закона или које постаје саставни део коефицијента у складу са овим и посебним законом.

Према члану 42. Закона о платама службеника и намештеника у органима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе („Службени гласник РС, 113/2017 од 17.12.2017. године) тај закон је ступио на снагу 25.12.2017. године, а примењује се почев од 1. јануара 2025. године, изузев одредаба чл. 32, 34, 35. и 39. овог закона које се примењују од дана ступања на снагу овог закона и чл. 21. и 24. овог закона које се примењују од 1. јануара 2026. године.

Сходно цитираним законским прописима и применом Правилника о организацији и систематизацији радних места у Градској управи Града Београда од 11.05.2017. године, тужиља је решењем од 29.05.2017. године распоређена на радно место руководиоца сектора са звањем вишег саветника, а решењема од истог дана њене колеге, након што им је утврђен престанак дужности помоћника секретара, распоређени су на исто место - руководиоца сектора са звањем вишег саветника, а потом тужиљи решењем од 17.01.2020. године утврђен коефицијен од 31,04 за обрачун и исплату плата сходно Правилнику о организацији и систематизацији радних места у Градској управи Града Београда од 30.12.2019. године. Сви запслени су сходно цитираним одредбама члана 39. Закона о систему плата у јавном сектору задржали затечене коефицијенте за обрачун и исплату плата најпре до доношења посебног закона којим се уређују плате и друга примања запослених у органима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, а каснијим решењима до почетка примене Закона о платама службеника и намештеника у органима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

Код таквог стања ствари, тужила није доказала да је тужени у погледу одређивања коефицијента за обрачун и исплату плата повољније поступао према другим запосленима који су као и тужила распоређени на радно место руководиоца сектора са звањем вишег саветника, нити да је то учињено због неког личног својства, конкретно припадности односно неприпадности некој политичкој партији. Другим речима, чињеница да је тужили на радном месту руководиоца сектора утврђен коефицијент за обрачун и исплату плате 31,04, док поједине њене колеге на истом радном месту имају коефицијент 40,55, сама по себи не представља акт дискриминације, већ је реч о поступању органа тужене у складу са важећим законским прописима. Стога су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права, с обзиром да из утврђеног чињеничног стања не следи да је тужени неоправдано ставио тужилу у неповољнији положај у односу на друге запослене, и то из разлога који би према њој представљали дискриминацију.

Врховни суд је ценио и остале наводе ревизије, којима се не доводи у сумњу правилност побијане пресуде. Одлука о тужбеном захтеву је донета правилном применом материјалног права, за коју су дати довољни и јасни разлози, које у свему као правилне прихвата и овај суд. У ревизији се понављају наводи који су истицани у жалби против првостепене пресуде, а другостепени суд је у образложењу побијане пресуде оценио све жалбене наводе тужиле који су били од значаја за правилну одлуку о изјављеној жалби.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, Врховни суд је одлучио је као у ставу првом изреке.

Туженом не припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка, јер састав одговора на ревизију није била нужна радња за одлучивање у ревизијском поступку, па је применом члана 165. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић